

2

ŚLADAMI KOMOROWSKICH PO SUCHEJ BESKIDZKIEJ

SUCHA BESKIDZKA

**Mini
przewodniki
po Suchej
Beskidzkiej.**

**W serii
ukazały się:**

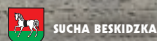
1

**SUCHA
BESKIDZKA
W PIGUŁCE**

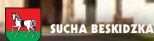
2

**ŚLADAMI
KOMOROWSKICH
PO SUCHEJ
BESKIDZKIEJ**

3

**ZESPÓŁ
ZAMKOWO-
-PARKOWY**

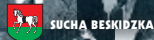
4

**ZESPÓŁ
KOŚCIELNO-
-KLASZTORNY**

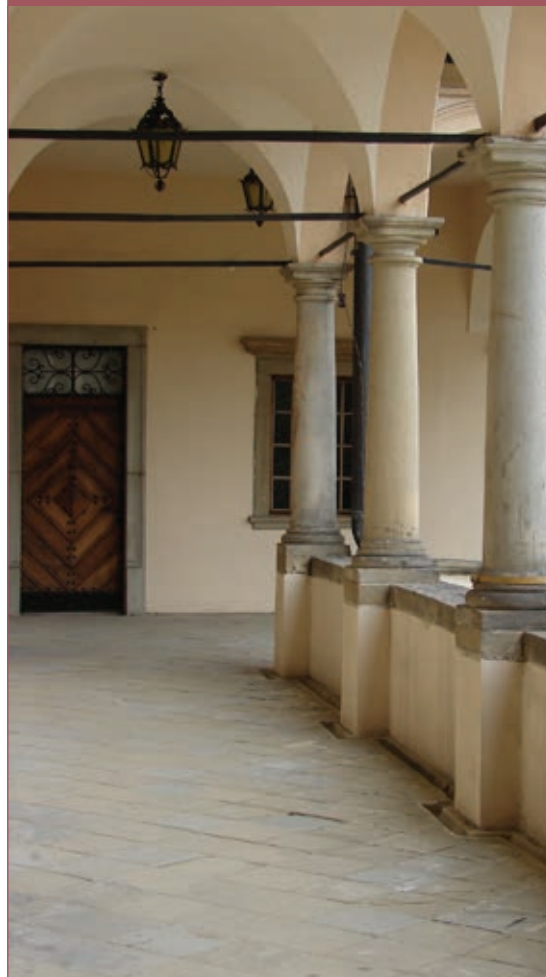
5

**ŚLADAMI
SŁAWNYCH
SUSZAN**

2

**ŚLADAMI
KOMOROWSKICH
PO SUCHEJ
BESKIDZKIEJ**

Krużganki zamkowe. Fot. BW

Renesansowy Zamek – „Mały Wawel”. Fot. AW

Komorowscy herbu Korczak to znany polski ród szlachecki, wywodzący się z Komorowa w ziemi bełzkiej, leżącej na pograniczu obecnej Polski i Ukrainy. Do największego znaczenia doszli w XV w., gdy bracia Piotr, Mikołaj i Marcin Komorowscy z powodzeniem wspierali starania króla Polski Władysława Jagiełły (znanego dziś powszechnie pod przydomkiem Warneńczyka) o pozyskanie tronu węgierskiego. Wynagrodzeni sowiec przez władzę (Mikołaj Komorowski został starostą spiskim, a jego brat Piotr, otrzymał w zarząd rozległe tereny Liptowa i Orawy, wchodzące wówczas w skład Królestwa Węgier), konsekwentnie pomnażali rodową fortunę. Zwłaszcza Piotr Komorowski zdobył pozycję jednego z najpotężniejszych, o ile nie najpotężniejszego możnowładcy węgierskiego, zarządzającego ze swej siedziby na Zamku Orawskim ogromnym majątkiem, liczącym kilka miast, twierdz i ok. 100 wsi. Sytuacja uległa zmianie w 1471 r. Wówczas część poddanych króla Węgier Macieja Korwina wypowiedziała mu posłuszeństwo, ofiarując koronę królewiczowi polskiemu, Kazimierzowi (późniejszemu świętemu). Wyprawa Kazimierza na Węgry zakończyła się jednak całkowitym fiaskiem, a mogła się skończyć wręcz tragicznie, gdyby nie pomoc udzielona mu właśnie przez Piotra Komorowskiego. Maciej Korwin nie zamierzał darować tego, że Piotr wsparł konkurenta do jego tronu i pozbawił go wszystkich węgierskich posiadłości. Wówczas król Polski – Kazimierz Jagiełłończyk – wdzięczny za uratowanie syna, nadał Komorowskiemu Żywiecczynę, która stała się odtąd główną rodową domeną jego samego i następców. W kolejnych dziesięcioleciach Komorowscy powiększali swój stan posiadania, już na terenie Polski, by na początku XVII w. sięgnąć na wschodzie aż po rzekę Skawę po przejęciu Suchej i sąsiedniej Stryszawy z rąk synów Kaspra Suskiego. W 1608 r., w wyniku podziału rodowych posiadłości, ta najdalej na wschód wysunięta część majątku znalazła się w rękach imienni-

Piotr Komorowski (1580-1640). Fragment obrazu z Parafii pw. Bożego Ciała w Krakowie, XVII w., ol., pł. Autor nieznan.

ka twórcy potęgi rodu, Piotra Komorowskiego, pozostając przez najbliższe pół wieku własnością jego, a następnie jego bratanka Krzysztofa i córki tegoż, Konstancji Krystyny. Komorowscy przebywali w Suchej krótko, jednak odcisnęli na jej historii niezatarte piętno, w znacznej mierze decydując o jej przyszłości.

PIOTR KOMOROWSKI (1580-1640)

Piotr Komorowski, syn kasztelana oświęcimskiego i starosty barwałdzkiego Krzysztofa Komorowskiego i Anny Płazianki, urodził się w 1580 r. w Gołuchowcu pod Wadowicami. W 1592 r. studiował na uniwersytecie katolickim w Ingolstadtzie, jako dwudziestoletni młodzieniec walczył pod hetmanem Janem Zamoyskim podczas wyprawy przeciw wojewodzie wołoskiemu Michałowi Walecznemu. W wyniku podziału majątku rodzinnego po śmierci ojca w 1608 r. otrzymał dopiero co przejętą w własność przez Komorowskich Suchą oraz okoliczne wsie: Stryszawę, Krzeszów i Tarnawę wraz z okolicznymi nowopowstającymi osadami. Od tej pory można mówić o „państwie suskim” jako zintegrowanym kompleksie prywatnych dóbr, a jego właścicielem twórcą i organizatorem był właśnie Piotr Komorowski. Był on bez wątpliwej jedną z najwybitniejszych i najbardziej zasłużonych postaci w historii Suchej. W latach 1608-1614 przeprowadził rozbudowę wcześniejszego dworu Kaspra Suskiego, przekształcając go we wspaniałą rezydencję, do dziś stanowiącą główną ozdobę miasta. Zadbął jednak nie tylko o własną siedzibę, lecz i o potrzeby duchowe mieszkańców swojej osady, starając się skutecznie o erygowanie w Suchej parafii, uposażając ją i fundując kościół, wzniesiony w l. 1613-1614, oraz klasztor kanoników regularnych. Komorowski okazał się nie tylko hojnym mecenasem, ale i sprawnym gospodarzem. M.in. uporządkował sprawy graniczne „państwa suskiego” i położył podwaliny pod jego rozwój gospodarczy w kolejnych dziesięcioleciach. Dzieło to okazało się na tyle trwałe, że pomimo zmiennych kolei losu, lepszych i gorszych okresów oraz zmieniających się warunków prawno-administracyjnych kompleks dóbr z centrum na suskim zamku

Barokowy kartusz z trumny Krzysztofa Komorowskiego (1618-1647).

przetwał kolejne stulecia aż do reformy uwłaszczeniowej w połowie XIX w., a w pewnym stopniu nawet do wybuchu II wojny światowej. Choć dbałość o Suchą i swoje dobra rodowe stanowiła niewątpliwie priorytet dla Komorowskiego, jednak nie tylko do tego ograniczała się jego publiczna działalność. Od 1616 r. był starostą oświęcimskim, pełnił też różne funkcje obywatelskie w księstwach zatorskim i oświęcimskim, np. w 1632 r. był sędzią kapturowym powiatu oświęcimskiego, posłował na sejm koronacyjny w 1633 r., w tym samym roku był deputatem do Trybunału Radomskiego, zaś w 1640 r. wybrano go szafarzem podatków w obu księstwach.

Piotr Komorowski był dwukrotnie żonaty – najpierw z Katarzyną Przerębską, prawdopodobnie córką Samuela, kasztelana łączyckiego, a następnie z Marcjaną z Ziembic Boguszówną, rotmistrzówną królewską – nie doczekał się jednak potomstwa. Zmarł w 1640 r. w swojej ukochanej Suchej i został pochowany w ufundowanym przez siebie miejscowym kościele parafialnym.

KRZYSZTOF KOMOROWSKI (1618-1647)

Krzysztof Komorowski, syn Mikołaja Komorowskiego i Anny z Myszkowskich, urodził się 18 kwietnia 1618 r. w Żywcu. Już w wieku 10 lat otrzymał formalnie w zarząd starostwa: oświęcimskie i barwałdzkie, które przekazał mu ojciec. W 1633 r., mając zaledwie 15 lat, walczył pod hetmanem wielkim koronnym Stanisławem Koniecpolskim z Tatarami, biorąc udział w zwycięskiej bitwie pod Sasowym Rogiem w Mołdawii. Gdy w 1640 r. zmarł jego stryj Piotr, to właśnie Krzysztof został dziedzicem „państwa suskiego”.

Krzysztof Komorowski był dwukrotnie żonaty: z Katarzyną z Brna Śmigielską, córką Pawła, wdową po Pawle z Obór Leśnowolskim, starości zatorskim i – po raz drugi – z Marcjaną Przylęcką, kasztelaną oświęcimską, dziedziczką Rabki, Inwałdu i Bukowca. Właśnie Marcjanna urodziła mu jedyne dziecko – córkę Konstancję Krystynę. 18 listopada 1647 r. odbywały się jej chrzciny. Z tej okazji Krzysztof zaprosił do Suchej wielu

Konstancja Krystyna Komorowska (1647-1675). Fragment obrazu wykonanego wg. Jana Triciusa, ol. pł., XVII w. Zbiory prywatne IS.

zanych gości. Po zakończeniu przyjęcia gospodarz odprowadził przyjaciół. Pożegnawszy ich wracał do zamku, zapewne wciąż w biesiadnym nastroju. Jako że – jak wielu przedstawicieli jego stanu – był miłośnikiem polowań, gdy w pewnej chwili dostrzegł biegnącego zająca, ruszył za nim w pogoń. Ta, wydawałoby się, niewinna rozrywka, skończyła się tragicznie. W trakcie pościgu Komorowski spadł z konia, niestety tak nieszczęśliwie, że w wyniku poniesionych obrażeń zmarł. Umierając miał zaledwie 29 lat. Była to tragedia nie tylko dla jego najbliższej rodziny – żony i małej córki, wraz ze śmiercią Krzysztofa wygasła bowiem w linii męskiej orawsko-liptowsko-żywiecka gałąź Komorowskich. Krzysztof Komorowski spoczął obok ojca i stryja w kościele parafialnym w Suchej.

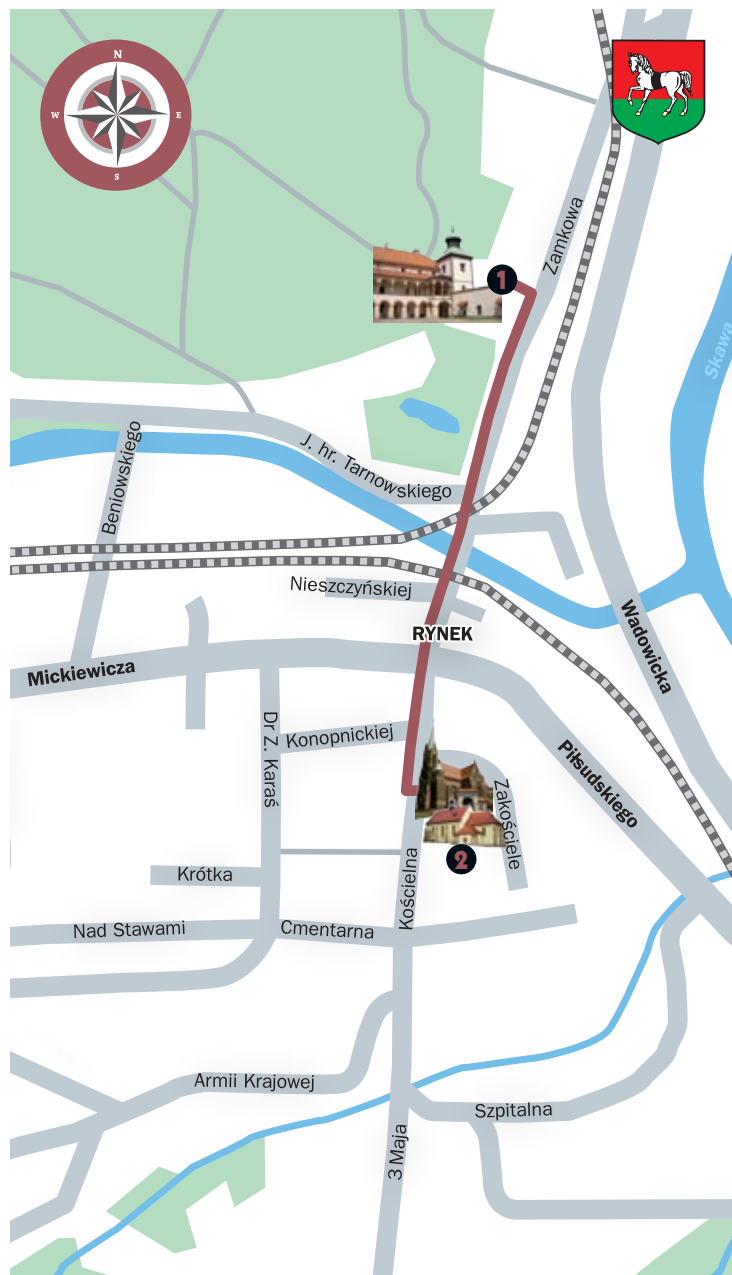
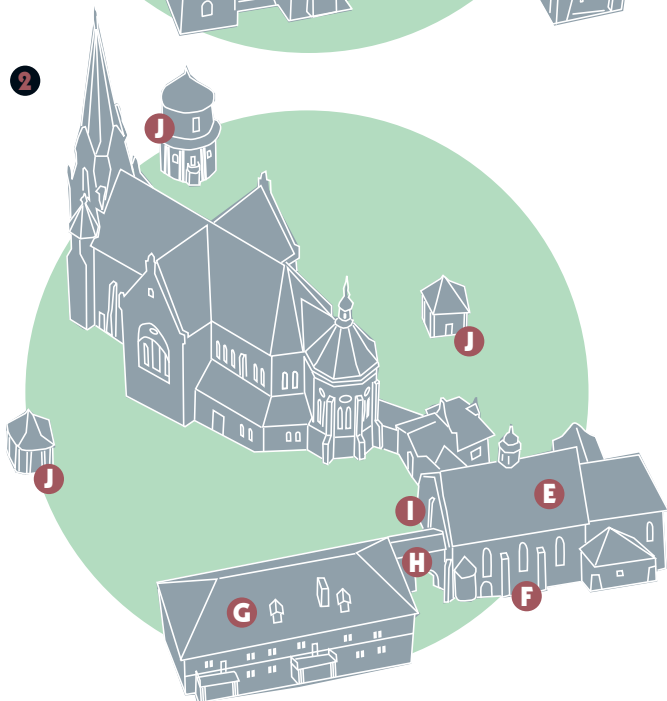
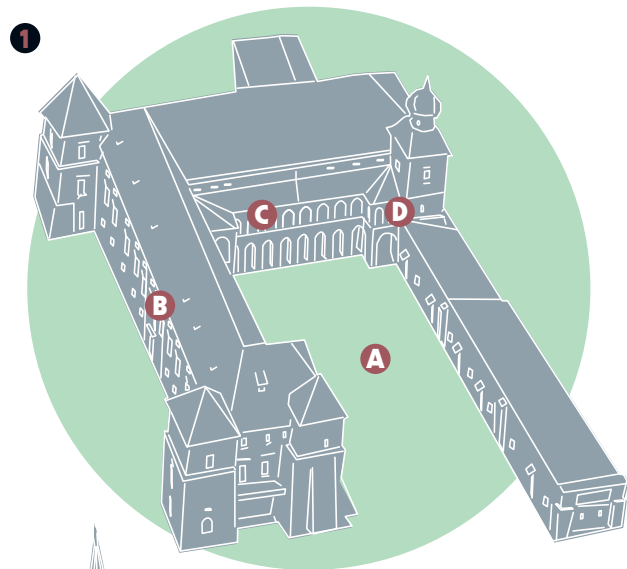
KONSTANCJA KRYSZYNA KOMOROWSKA (1647-1675)

Konstancja Krystyna, córka właściciela Suchej, Krzysztofa Komorowskiego i Marcjanny z Przylęckich, urodziła się w 1647 roku. Szybko została sierotą – trzy lata po tragicznej śmierci ojca zmarła także jej matka. Odtąd wychowaniem małej Konstancji Krystyny zajmowała się krewna, Katarzyna z Komorowskich Grudzińska, z drugiego małżeństwa Łacka, dziedziczka dóbr ślemieńskich, sąsiadujących z suskimi. Zadbala ona o właściwe wychowanie podopiecznej, wysyłając ją na dwór królewski do Krakowa.

Konstancja Krystyna była panną skromną, pobożną i cnotliwą. Jak podaje Kasper Niesiecki, *wpraszał się jej (...) w liście małżeńską księżę urodzonym, talentami, wszystkim znaczny, tylko że był heretykiem, dla tego samego podziękowała mu za przyjaźń pani pobożna: gdy jej w Wenecji bardzo bogatą i modną materyą kupiono, żadną miarą nie dała tego na siebie przewieść, żeby była w sukni z niej zrobionej chodzila.*

Przebywając na krakowskim dworze młoda pani na Suchej poznała Jana Wielopolskiego, bogatego i bezdzietnego wdowca. W 1665 r. odbył się ich ślub. W ten sposób dobra suskie przeszły w ręce rodu Wielopolskich i pozostawały jego własnością niemal przez dwa kolejne stulecia.

Konstancja Krystyna zmarła mając zaledwie 28 lat i została pochowana w kaplicy Wielopolskich w kościele parafialnym w Bieczu.

ŚLADAMI KOMOROWSKICH PO SUCHEJ

1 Zespół zamkowo-parkowy

- A** Dziedziniec
- B** Muzeum Miejskie
- C** Sala rycerska
- D** Kaplica zamkowa

2 Zespół kościelno-klasztorny

- E** Stary kościół
- F** Płyta nagrobna Mikołaja Komorowskiego
- G** Klasztor kanoników regularnych
- H** Arkada
- I** Tablice erekcyjne kaplic
- J** Kaplice

Widok zamku od strony dziedzińca. Fot. BW

Spacer śladami Komorowskich po Suchej Beskidzkiej wypada rozpocząć od zamku **1**, który pozostaje do dzisiaj swoistym pomnikiem tego rodu, a zwłaszcza Piotra Komorowskiego, któremu miasto swój najwspanialszy zabytek zawdzięcza. Stojąc na arkadowym dziedzińcu **A** mamy okazję podziwiać zamek w takim kształcie, w jakim Piotr go sobie wymarzył. Obejmując Suchą w swoje posiadanie w 1608 r. zastał na miejscu dwór obronny, wzniesiony przez Kaspra Suskiego. Ta stosunkowo niewielka siedziba szlachecka z pewnością nie zaspokajała ambicji możnego pana, jakim był Komorowski. Dlatego też kolejne lata poświęcił on na znaczną rozbudowę dworu, której wynikiem było powstanie w zasadzie zupełnie nowej, wspaniałej renesansowej rezydencji. Kolejne etapy jej powstawania możemy bardzo łatwo rozpoznać. Stojąc na dziedzińcu tyłem do bramy wjazdowej, najstarszą część budowli, dawny dwór Suskiego, widzimy po lewej stronie. Ta część zamku, wysunięta przed lico krużganków i opięta charakterystycznymi szkarpami oraz masywną, kamienną obudową w dolnej części wieży, odróżnia się wyraźnie od reszty założenia. Jego pozostała część, a więc ozdobione krużgankami skrzydła: południowe i zachodnie oraz parterowe skrzydło północne, to już efekt prac, podjętych na życzenie Komorowskiego. W ich rezultacie dziedzic Suchej mógł wreszcie zamieszkać w siedzibie, która odpowiadała jego wymaganiom, a swoim rozmachem i urodą dorównywała czolowym rezydencjom magnackim ówczesnej doby, nawiązując wizualnie, zwłaszcza pięknymi arkadami krużganków, do najwspanialszej z nich – krakowskiego zamku królewskiego. Z tej właśnie przyczyny suski zamek zwany jest popularnie „Małym Wawelem”.

Po lewej, pod arkadami skrzydła południowego, znajduje się wejście do Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej **B**. W jego zbiorach znajdują się m.in.: kopia obrazu wotywnego, przedstawiającego pierwotny wygląd suskiego zespołu kościelnoklasztornego, ufundowanego przez Piotra Komorowskiego wraz z opisem legendy, dotyczącej jego powstania (więcej na ten temat

Kominek ufundowany przez Piotra Komorowskiego ok. 1617 r. Fot. BW

w opisie dalszej części naszego spaceru), kartusz trumienny Krzysztofa Komorowskiego, zmarłego tragicznie w 1647 r. oraz portret Konstancji Krystyny Komorowskiej (namalowany wg Jana Triciusa), córki Krzysztofa i jedynej dziedziczki suskiego majątku po jego śmierci.

Centralną część zachodniego skrzydła na pierwszym piętrze zajmuje największa komnata zamku, sala rycerska **C**. Znajduje się tu niezwykle cenna pamiątka po Piotrze Komorowskim – wspaniały manierystyczny kominek, do dzisiaj użytkowany, obiekt unikatowy w skali kraju. Wykonany z piaskowca magurskiego i bogato zdobiony, nawiązuje w swoim kształcie do łuku triumfalnego, co miało podkreślać dostatek i społeczną pozycję fundatora. W górnej części kominka znajdują się kartusze herbowe. Po lewej widzimy herb Korczak fundatora z inicjałami: PK HL YO SO (Piotr Komorowski, hrabia liptowski i orawski, starosta oświęcimski), a po prawej herb Nowina jego żony, Katarzyny z Przerębskich, z analogicznymi inicjałami: KK HL YO SO (Katarzyna Komorowska, hrabina liptowska i orawska, starościna oświęcimska). Warto dodać, że suski dziedzic nawiązywał w ten sposób do rodzinnej historii, choć formalnego prawa do używania tytułu hrabiowskiego nie miał. Jak już o tym była mowa, półtora wieku z górą wcześniej jego wielki imiennik, najwybitniejszy z Komorowskich, faktycznie władał Orawą i Liptowem z nadania króla węgierskiego i tytuł hrabiowski wiązał się bezpośrednio z tym faktem, ale nie był dziedziczny, tym bardziej, że ziemie te zostały Komorowskiemu przez ich zwierzchniego władcę odebrane.

Na wschodniej ścianie sali rycerskiej, ponad wyjściem na krużgank, wisi galeria portretów sławnych właścicieli Suchej, pędzla miejscowego artysty, Rafała Lenarta. Nie mogło wśród nich zabraknąć Piotra Komorowskiego. Przedstawia go obraz drugi od lewej strony, będący kopią oryginału z 1630 roku autorstwa nieznanego artysty, który znajduje się w refektarzu klasztoru księży kanoników regularnych laterańskich przy kościele pw. Bożego Ciała w Krakowie.

Kaplica zamkowa pw. Św. Piotra Apostoła (ok. 1614 r.). W ołtarzu Złożenie do Grobu – Oplakiwanie, kopia oryginału z 1644 r., wykonana przez Wojciecha Grzywińskiego w XIX w. Fot. BW

Przez krużganek pierwszego piętra możemy przejść do pomieszczenia w wieży zegarowej, w którym mieści się kaplica zamkowa **D**, ufundowana przez Piotra Komorowskiego podczas rozbudowy rezydencji i poświęcona patronowi fundatora, św. apostołowi Piotrowi. W pobliżu wejścia do niej, na kamiennej płycie, umieszczonej pod jedną z kolumn wąskiej, wysuniętej w stronę dziedzińca arkady, dostrzeżemy herb Topór – rodowe insygnium Anny Płazianki, matki Piotra. Wnętrze kaplicy jest niewielkie, jednak w pełni zaspokajające potrzeby fundatora. Była to wszak osobista kaplica pana zamku, w sprawowanych tu nabożeństwach brał udział zazwyczaj tylko on sam z najbliższą rodziną i otoczeniem. Na ścianach kaplicy zachowała się częściowo oryginalna, pierwotna polichromia, przedstawiająca „Tajemnice Mszy Świętej według Żywota Pana Jezusa”, ujęte w dekoracyjne kwatery, opisane staropolskimi sentencjami. To jeden z niewielu zachowanych przykładów późnogotyckiego malarstwa ściennego w Polsce.

Drugim miejscem w Suchej, ściśle związanym z rodziną Komorowskich, jest zespół kościelno-klasztorny **E**. Obecnie budowlą, która zdecydowanie dominuje w tym miejscu, jest nowy kościół z przełomu XIX i XX w., jednak jeśli uruchomimy wyobraźnię i przeniesiemy się myślą dwieście lat wstecz, gdy miejsce potężnej, ceglano-kamiennej budowli i placu przed nim zajmował cmentarz parafialny, to pozostałe obiekty, które możemy oglądać do dzisiaj, wraz z otaczającym cały kompleks kamiennym murem, niemal w komplecie i niezmienionej formie pochodzą z 1. poł. XVII w., gdy zostały wzniesione dzięki fundacji Piotra Komorowskiego. To właśnie jemu mieszkańcy niewielkiej wówczas osady nad Skawą zawdzięczają powstanie parafii, erygowanej w 1625 r. Wcześniej suszanie, chcąc wziąć udział w nabożeństwie, musieli udawać się do kościoła w odległych o pięć kilometrów Zembrzycach, wędrując marną drogą, niejednokrotnie zalewaną przez Skawę, a jeszcze

Św. Stanisław Soltys zwany Kazimierzczykiem (1433-1489). Zbiory Parafii pw. Bożego Ciała w Krakowie. Fot. BW

wcześniej, przed założeniem zembrzyckiej parafii w 1533 r., aż do jeszcze odleglejszego Mucharza.

Założeniem suskiej parafii wiąże się ciekawa legenda. Otóż Piotr Komorowski cierpiął na ciężką chorobę oka. Pewnego razu ukazał mu się we śnie Stanisław Kazimierzczyk, zmarły w opinii świętości zakonnik ze zgromadzenia kanoników regularnych na Kazimierzu, obecnie – dzielnicy Krakowa (w 2010 r. kanonizowany przez papieża Benedykta XVI), do którego Piotr miał szczególne nabożeństwo. Wstawiennictwo Stanisława sprawiło, że choroba ustąpiła, a Komorowski ufundował jako dziękczynne wotum kościół w Suchej i osadził przy nim kanoników regularnych, sprowadzonych ze zgromadzenia Bożego Ciała na Kazimierzu, którego członkiem niegdyś był Kazimierzczyk.

Była kościoła w Suchej **E** (nazywanego starym kościołem, w odróżnieniu od nowej, wielkiej świątyni) zachowała w znacznym stopniu swój pierwotny kształt z okresu fundacji. Jest to budowla późnogotycka, jednonawowa z węższym prezbiterium, do którego przylega od południa zakrystia. Na szkarpie spinającej zachodnią ścianę zachował się kartusz z herbem Korczak i tablica erekcyjna z inskrypcją, dokumentującą dokładne daty budowy kościoła (od 29 marca 1613 do 15 czerwca 1614 r.). Z późniejszego okresu pochodzi jedynie kaplica Matki Bożej Bolesnej po północnej stronie prezbiterium (2. poł. XVII w.) oraz barokowa wieżyczka na sygnaturkę (XVIII w.), z XVIII w. pochodzi natomiast niemal w całości wyposażenie wnętrza. W niedostępnej dla zwiedzających krypcie pod kościołem spoczywają członkowie rodziny Komorowskich: sam fundator, Piotr Komorowski, jego żona, Katarzyna, brat Mikołaj oraz jego syn (bratanek Piotra) Krzysztof. Płyta nagrobna Mikołaja Komorowskiego, w znacznym stopniu zatarta, ale z widocznym herbem Korczak, została umieszczona na zewnątrz kościoła, przy jego południowej ścianie **F**. Mikołaj Komorowski, znany hulaka, utracusz i gnębiciel poddanych,

Klasztor kanoników regularnych laterańskich, 1624 r. Obecnie plebania. Fot. BW

był przeciwieństwem Piotra, człowieka pobożnego i znakomitego gospodarza. Będąc właścicielem dóbr żywieckich i dzierżawcą starostw: nowotarskiego i barwałdzkiego roztrwonił cały majątek i nawet miejsce ostatniego spoczynku znalazł dopiero u swojego brata...

Piotr Komorowski był także fundatorem klasztoru kanoników regularnych laterańskich **G**, których sprowadził do obsługi duszpasterskiej nowej parafii ze wspomnianego już zgromadzenia Bożego Ciała na Kazimierzu. Późnorenansansowy budynek klasztoru pełnił swoją funkcję do 1782 r., kiedy to kanonicy opuścili Suchą. Od tej pory – aż do dzisiaj – mieści się tu plebania.

Oba zabytkowe budynki: kościół i klasztor, łączy arkada **H**, wewnątrz której prowadzi przejście z klasztoru na chór kościelny. Na jej zewnętrznej ścianie zwracają uwagę dwie bardzo cenne renesansowe tafle majolikowe, z przedstawieniem Ukrzyżowania Chrystusa oraz herbem Korczak i znanymi nam już inicjałami Piotra Komorowskiego: P.K.H.L.I.O. Tafle takie, bardzo popularne np. we włoskiej Florencji, w Polsce wytwarzano m.in. właśnie na krakowskim Kazimierzu.

Suska fundacja Piotra Komorowskiego obejmowała także – obok kościoła i klasztoru – zespół siedmiu kaplic przykościelnych, poświęconych kultowi Matki Bożej. Ocalałe tablice erekcyjne **I** dwóch kaplic są obecnie wmurowane w zachodnią ścianę starego kościoła (po obu stronach mocno zniszczonego epitafium ks. Ignacego Machayskiego, proboszcza parafii w XVIII/XIX w.). Całe założenie miało w zamierzeniu Komorowskiego stać się zapewne ośrodkiem pielgrzymkowym, mogącym rywalizować z niedalekim, powstałym kilka lat wcześniej, sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej. Tak się jednak nie stało, a do dzisiaj zachowały się tylko trzy kaplice **J**, przy czym największa z nich, kaplica pw. Najświętszego Salvatora i św. Janów Chrzcziciela i Ewangelisty, została w XIX w. nadbudowana o drewnianą część, pełniąc odąd funkcję dzwonnicy.

Tafla majolikowa. Fot. BW

Stary kościół pw. NNMP. Fot. AW

Kaplica pw. Najświętszego Salvatora i św. Janów Chrzcziciela i Ewangelisty, obecnie dzwonnica. Fot. AW

Tekst i koncepcja serii: Marcin Leśniakiewicz

Redakcja: Barbara Woźniak

Opracowanie graficzne: Maciej Hojda

Zdjęcia: Barbara Woźniak (BW), Adam Wróbel (AW)

Wydawca:

muzeum
miejskie
Suchej Beskidzkiej

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej
ul. Zamkowa 1, 34-200 Sucha Beskidzka
www.muzeum.sucha-beskidzka.pl
e-mail: muzeum@sucha-beskidzka.pl
tel./fax 33 874 26 05

Zwiedzanie:

w sezonie od 1 maja do 31 października:
wt.–pt. od 8.00 do 16.00, sb.–ndz. od 9.00 do 17.00,
w poniedziałki nieczynne

poza sezonem: od 1 listopada do 30 kwietnia:
wt.–sb. od 8.00 do 16.00,
w niedziele i poniedziałki nieczynne

Uwaga: Ostatnie wejście zwiedzających następuje
pół godziny przed zamknięciem ekspozycji.

Dział Informacji, Edukacji i Promocji: Punkt Informacji Turystycznej:
tel. 33 874 26 05 wew. 21,
it@sucha-beskidzka.pl, rezerwacje@sucha-beskidzka.pl

ISBN 978-83-937602-2-0 ISBN 978-83-937602-0-6 (cała seria)

**Parafia Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny
w Suchej Beskidzkiej**

ul. Kościelna 3, 34-200 Sucha Beskidzka
tel. 33 874 48 80
poczta@parafiasucha.pl
www.parafiasucha.pl

Porządek Mszy świętych

Niedziela i Uroczystości
6.30; 8.00; 9.30; 11.00; 12.30; 15.00;
18.00 (w lipcu i sierpniu zamiast 18.00 – godz. 19.00).
Błędzonka 8.00 i 10.30.

Dni powszednie
wrzesień – czerwiec: 6.30; 7.00; 18.00
lipiec – sierpień: 6.30; 7.00; 18.00

Na okładce: Kartusz herbowy Korczak Piotra Komorowskiego. *Fot. BW*

Wydanie dofinansowane przez:

FUNDACJA
BRE BANKU

Burmistrz Miasta
Sucha Beskidzka

muzeum
miejskie
Suchej Beskidzkiej